

Είναι για μένα εξαιρετική τιμή αλλά και μεγάλη προσωπική χαρά να σας παρουσιάσω σήμερα το έργο του Καθηγητή Σταμάτη Κριμιζή, Επίτιμου Διευθυντή του Τμήματος Διαστημικής του Πανεπιστημίου Johns Hopkins των Η.Π.Α., τακτικού μέλους της Ακαδημίας Αθηνών στην Έδρα της Επιστήμης του Διαστήματος και, εδώ και 8 μήνες, Προέδρου του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας της χώρας μας. Με το Σταμάτη Κριμιζή το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος υποδέχεται σήμερα στην ακαδημαϊκή του οικογένεια ένα διεθνώς καταξιωμένο πρωτεργάτη της επιστήμης και άξιο εκπρόσωπο του οικουμενικού ελληνισμού. Ένα άνθρωπο που έχει περγαμηνές όσο ελάχιστοι στο χώρο της έρευνας και τεχνολογίας, διατηρώντας όμως τον ήπιό του χαρακτήρα και την έμφυτή του απλότητα. Ένα οραματιστή που με όλη τη σημασία της λέξης τιμά την Ελλάδα. Ειδικά τις μέρες μας, με την πρωτόγνωρη κρίση που περνάμε να προκαλεί ποικίλα ερωτηματικά για το τι μας επιφυλάσσει το μέλλον, είναι σημαντικό, ιδιαίτερα για τους νέους, να έχουν ως πρότυπο έναν ακούραστο μαχητή στον αγώνα για τη γνώση και για ένα καλύτερο αύριο, το Σταμάτη Κριμιζή.

Γεννημένος στο Βροντάδο της Χίου, όπου και συμπλήρωσε τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σπούδασε φυσική στα Πανεπιστήμια της Minnesota και της Iowa των Η.Π.Α., από όπου πήρε το 1965 Διδακτορικό Δίπλωμα Διαστημικής Φυσικής, υπό την επίβλεψη του καθηγητή James Van Allen, που ανακάλυψε τις ζώνες μαγνητικού πεδίου που περιβάλλουν την γη, και φέρουν έκτοτε το όνομά του. Η πρώτη συμβολή του Δρ Κριμιζή στην επιστήμη του διαστήματος, ενώ ήταν ακόμα φοιτητής, υπήρξε η δημοσίευση της Θεωρίας Διάχυσης Πρωτονίων από Ηλιακές Εκρήξεις, που έγινε γνωστή στην επιστημονική κοινότητα ως Krimigis Diffusion Model. Πριν ακόμα αποφοιτήσει εξελέγη συνερευνητής του Van Allen στο πρόγραμμα της NASA Mariner 4 για την πρώτη αποστολή στον πλανήτη Άρη. Ξεκίνησε την ακαδημαϊκή του καριέρα ως καθηγητής της Σχολής Φυσικής και Αστρονομίας στο Πανεπιστήμιο της Iowa και το 1968 ανέλαβε την ηγεσία της Ομάδας Διαστημικής Φυσικής και Διαστημικών Οργάνων στο Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Φυσικής του Πανεπιστημίου Johns Hopkins. Το 1980 διορίστηκε Chief Scientist

στο Τμήμα Διαστημικής, του οποίου έγινε διευθυντής το 1991. Από τη θέση αυτή διηύθυνε τις δραστηριότητες 600 περίπου επιστημόνων, μηχανικών και άλλου προσωπικού, κάτι που συνεχίζει μέχρι σήμερα με την ιδιότητα πλέον του Επίτιμου Διευθυντή του Τμήματος.

Τα ερευνητικά ενδιαφέροντά του Καθηγητή Κριμιζή περιλαμβάνουν το γήινο περιβάλλον, τη μαγνητόσφαιρα της γης, τον ήλιο, το διαπλανητικό χώρο, τις πλανητικές μαγνητόσφαιρες και άλλα αντικείμενα ενδιαφέροντος διαστημικής φυσικής. Έχει συμβάλει αποφασιστικά, τις περισσότερες φορές ως επικεφαλής εξειδικευμένης επιστημονικής ομάδας, στο σχεδιασμό και την κατασκευή μετρητικών συσκευών για πρωτοποριακά διαστημόπλοια της NASA και της ESA, στην οποία από το 2006 εκπροσωπεί την Ελλάδα. Πασίγνωστες αποστολές όπως οι Voyager-1 και -2, Galileo, Cassini αλλά και διάφορες άλλες είχαν ως στόχο την εξερεύνηση του πλανητικού μας συστήματος. Ο Καθηγητής Κριμιζής είχε στην πλειοψηφία αυτών των αποστολών την ευθύνη του κύριου συντονιστή. Για να αναφέρω ένα μόνο παράδειγμα, το διαστημόπλοιο NEAR που σχεδιάστηκε και κατασκευάστηκε στο Johns Hopkins, εκτοξεύθηκε το 1996, τέθηκε σε τροχιά για ένα χρόνο γύρω από τον αστεροειδή Έρως σε απόσταση 200 εκατομμυρίων χιλιομέτρων από τη γη και τελικά προσεδαφίστηκε επιτυχώς εκεί στις 12 Φεβρουαρίου 2001. Με τις πλέον πρόσφατες αναθέσεις των αποστολών Messenger, New Horizons και το Solar Probe για την εξερεύνηση του Ερμή, του Πλούτωνα και του Ήλιου αντιστοίχως, ο Δρ Κριμιζής θα έχει συμμετάσχει, ίσως ως ο μόνος επιστήμονας παγκοσμίως, στην εξερεύνηση όλων των σωμάτων του ηλιακού μας συστήματος.

Στο μισό περίπου αιώνα της τόσο μεστής επιστημονικής δουλειάς ο Καθηγητής Κριμιζής έχει δημοσιεύσει πάνω από 500 εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά, βιβλία και πρακτικά συνεδρίων με σύστημα κριτών. 25 από τις δημοσιεύσεις σε περιοδικά είναι στο Science και 8 στο Nature, ενώ έχει πάνω από 8000 ετεροαναφορές στο Web of Science.

Πολλές και σημαντικές είναι επίσης οι διακρίσεις του Καθηγητή Κριμιζή από διάφορους φορείς ανά την υφήλιο. Είναι τακτικό μέλος της Ακαδημίας Αθηνών και μέλος του Συμβουλίου Διαστημικής Επιστήμης της Εθνικής Ακαδημίας Επιστημών των Η.Π.Α. Έχει εκλεγεί εταίρος της Αμερικανικής Γεωφυσικής Ένωσης και της Αμερικανικής Κοινότητας Φυσικής, και έχει αναγορευθεί Επίτιμος Διδάκτορας διαφόρων Πανεπιστημίων μεταξύ των οποίων και των Πανεπιστημίων Αιγαίου και Αθηνών. Έχει λάβει δύο φορές το μετάλλιο εξαιρετικού επιστημονικού επιτεύγματος της NASA και πάνω από 40 διακρίσεις από τη NASA, την ESA και άλλες Διαστημικές Επιτροπές για την καθοριστική συμβολή του στην επιτυχία των διαστημικών αποστολών που προαναφέρθηκαν. Το 1997 ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας τον τίμησε με τον Χρυσό Σταυρό του Ταξιάρχου του Τάγματος του Φοίνικος και το 1998 το Ελληνο-Αμερικανικό Ινστιτούτο του απένειμε το Hellenic Heritage Achievement Award. Για την επιτυχία της αποστολής του διαστημοπλοίου NEAR έλαβε πλήθος σημαντικών διακρίσεων μεταξύ των οποίων και το Smithsonian Trophy for Achievement και τις «Δάφνες στο Διάστημα» του επιστημονικού περιοδικού Aviation Week and Space Technology. Με την ίδια διάκριση τιμήθηκε και το 2001 για την επινόηση σχεδίου για την αποστολή στον πλανήτη Πλούτωνα. Τον Οκτώβριο του 2002, στο Παγκόσμιο Συνέδριο Διαστήματος, του απενεμήθη το Βραβείο Διαστημικής Επιστήμης COSPAR, το οποίο είναι η ανώτατη τιμή που μπορεί να δοθεί σε διαστημικό επιστήμονα από τη διεθνή διαστημική επιστημονική κοινότητα. Πολύ πρόσφατα, τιμήθηκε με το χρυσό μετάλλιο του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Διαστημικών Κοινοτήτων.

Ίσως η ουσιωδέστερη, για ένα επιστήμονα του διαστήματος, διάκριση, ήταν η απόφαση της Διεθνούς Αστρονομικής Ένωσης που το 1999 τίμησε τον κ. Κριμιζή ονομάζοντας έναν αστεροειδή με το όνομά του. Ο αστεροειδής «8323 Krimigis» βρίσκεται σε ελλειπτική τροχιά μεταξύ των πλανητών Άρη και Δία.

Σε αναγνώριση της διεθνούς του καταξίωσης και της καθοριστικής συνεισφοράς του στην έρευνα και την τεχνολογία, η Υπουργός

Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ανέθεσε στον Καθηγητή Σταμάτη Κριμιζή το σημαντικό ρόλο του Προέδρου του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας. Η ευθύνη που ανέλαβε είναι καθοριστική για τη χώρα, γιατί όλοι σήμερα στην Ελλάδα προσβλέπουν στην ανάπτυξη ως τη μόνη διέξοδο από την κρίση. Και είναι γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης του ΑΕΠ στις προηγμένες χώρες προέρχεται από την Καινοτομία και την Τεχνολογία. Από αυτήν την οπτική γωνία, ο Καθηγητής Κριμιζής ανέλαβε αυτή τη φορά να φέρει σε πέρας μια αποστολή όχι διαπλανητική, αλλά με χαρακτηριστικά που θα σφραγίσουν τις τύχες της χώρας μας τα επόμενα χρόνια. Χρησιμοποιώντας τα λόγια του, μετά την πρώτη συνεδρίαση του ΕΣΕΤ υπό την Προεδρία του, «Στην Έρευνα και την Τεχνολογία πρέπει να δώσουμε το παράδειγμα και τις ευκαιρίες στους νέους ανθρώπους, στα νέα παιδιά, που πρέπει να λάβουν μέρος στη ‘δημιουργία του μέλλοντος’». Μια δημιουργία, και πάλι σύμφωνα με τον Καθηγητή Κριμιζή, για την οποία «δεν υπάρχουν όρια». Γιατί, κατά τον Κριμιζή, δεν μπορούν να υπάρχουν όρια στο επίπεδο που μπορούμε να φτάσουμε με προσπάθεια, με επιμονή, με σκληρή δουλειά. Αν βάζεις όρια, τότε δουλεύεις για τα όρια. Αν δεν έχεις όρια, τότε πας όσο το δυνατόν πιο μακριά και όταν φτάσεις κάπου δεν είναι “φτάσιμο”, είναι “συνέχεια”. Τα όρια περιορίζουν τον άνθρωπο. Και όπως ο ίδιος από μαθητής στη Χίο δεν αυτο-περιορίστηκε, όπως τόσοι πολλοί άλλοι, ώστε να βουλευτεί με κάποιο διορισμό, κατά προτίμηση στο Δημόσιο, αλλά αντίθετα, διέγραψε μια μοναδική πορεία στο διεθνές στερέωμα της επιστήμης και τεχνολογίας, έτσι και τα νιάτα της δοκιμαζόμενης πατρίδας μας με το Σταμάτη Κριμιζή ως λαμπερό παράδειγμα οφείλουν να αγωνιστούν χωρίς όρια για ένα καλύτερο αύριο.

Αξιότιμε κύριε Κριμιζή, ομιλώντας εξ ονόματος όλων των συναδέλφων στο Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος σας καλωσορίζω στην ακαδημαϊκή μας οικογένεια πιστεύοντας ακράδαντα ότι με σας στο πλευρό μας θα καταφέρουμε να πετύχουμε τη στρατηγική μας αποστολή να προαγάγουμε την αριστεία στην Έρευνα και στην Εκπαίδευση στη χώρα μας, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.